

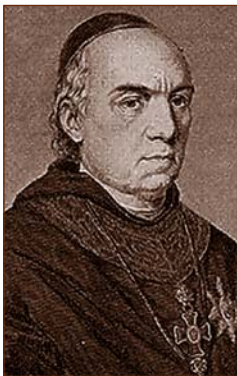
Rímskokatolícke školy v Nitrianskej Blatnici do roku 1918

Helena Greždová

Farnosť v Nitrianskej Blatnici s kostolom sv. Mórica dokladajú pápežskí výbercovia daní už v 14. storočí. Najstaršie školy vznikali pri farských kostoloch a vyučovali sa v nich chlapi. Dievčatá spočiatku nemali prístup k vzdelávaniu. Dôraz na vzdelanie sa príliš nekládol, prvoradá boli práce na poli a v hospodárstve (pasenie dobytka, husí a pod.). Preto žiaci navštevovali školu hlavne v zime. Učiteľ (ludirector, rektor) v prvom rade pomáhal farárovi pri slúžení omši, bol organistom, spevákom, kostolníkom, zvonárom a miništrantom, najmä pri pohreboch. Organizoval koledy i pečenie obľátok. Obyvateľom obce pomáhal spisovať ich prosby a žiadosti adresované stoličnej vrchnosti a svojim zemepánom.

Škola pri pustovní

Prvú školu vraj postavili benedikťínski mnísi, pustovníci franského pôvodu, pri kostolíku sv. Juraja. Slúžila cirkvi a medzi jej najvýznamnejších absolventov sa zaradil ostrihomský arcibiskup, kardinál Ján Scitovský. Na vyučovanie do školy chodili aj miestni chlapi.¹ Na kánonovej tabuli z roku 1716, ktorá v súčasnosti neexistuje, bolo aj meno pustovníka a učiteľa Ďalokaia (Gyalokai). Tradícia pustovníkov pri kostolíku sv. Juraja bola živá až do prvej polovice 19. storočia. Podľa záznamu v úmrtnej matricke zomrel v Lipovníku 16. decembra

Ostrihomský primas
a kardinál Ján Scitovský
(internet). Obr. 1

1804 Ján Viktor Zimáni, 70-ročný pustovník od sv. Jurka, ktorý vyučoval deti v škole pri rotunde vyše 40 rokov.² Po benedikťínoch sa vyučovania na škole pri sv. Jurkovi pravdepodobne ujali františkáni z bratstva sv. Františka Serafínskeho z Hlohovca. Budova školy je zachytená na pohľadnici, ktorú poslal 17-ročný Jaroslav Hašek, neskorší autor *Osudov dobrého vojaka Švejka*, svojej sesternici z návštevy obce 13. augusta 1900.³

Škola v obci

Kríza rímskokatolíckej cirkvi a reformácia môžu paradoxne za rozvoj školstva v 16. storočí. Evanjelickí kňazi totiž uprednostňovali materinský jazyk nielen pri bohoslužbách, ale aj vo výučbe na školách. Do malých škôl, ktoré zakladali pri svojich kostoloch, povolávali vzdelaných rektorov. Naďalej sa uprednostňovalo vyučovanie katechizmu a cirkevného spevu. Deti však museli zvládnuť aj čítanie modlitebných kníh a spevníka. Písanie sa považovalo za menej dôležité ako čítanie. Evanjelická škola v Nitrianskej Blatnici nie je v prameňoch doložená. Deti evanjelikov z Vozokán a Lipovníka navštevovali školu v Blesovciach, sídle seniorov, a predpokladáme, že nevelký počet evanjelikov z Blatnice posielal svoje deti tiež do tejto školy.⁴

Prvá zmienka o rímskokatolíckej škole v Nitrianskej Blatnici pochádza až z polovice 17. storočia. V roku 1630 sa spomína majetok učiteľa (rektora), ale jeho meno nepoznáme. Vymenovaní sú však cirkevní dozorcovia v Blatnici Martin Duchoň a po ňom Benedikt Ocelka. Miestni hospodári odovzdávali učiteľovi obilie po žatve i hrozno po vinobraní. Dovážali mu drevo na kúrenie a podobne ako farára ho prestravovali jednu nedeľu a sviatok v mesiaci. Z ofier mal učiteľ tretiu čiastku a patrilo mu i benefit zo základiny, výročných slávností a koledy na sviatok Troch kráľov.⁵ Príjmy, ale i povinnosti učiteľa konkretizovala kanonická vizitácia z roku 1690. Učiteľ-organista, katolík Ján Molitoris, ktorý svojím priezviskom evokuje mlynárske povolanie predkov, dostával od

miestnych roľníkov z celého poplužia (celej usadlosti) 10 a z polovičného poplužia 5 hrstí obilia. Patrila mu aj jedna pinta vína z každého vinohradu. Medzi jeho povinnosťami patrilo spev na omšiach i pohreboch, zvonenie proti búrkam a ľadovcom, koledovanie, pečenie oblátok, ale aj písacie práce.⁶

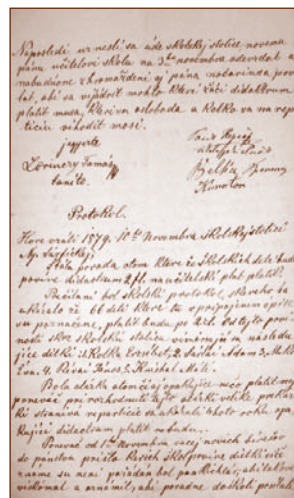
Ďalšie správy o blatnických učiteľoch sú až z 18. storočia. Rektor a organista Juraj Jozef Žilka spísal v roku 1730 peknou slovenčinou žiadosť o súhlas s predajom vinohradu, adresovanú bratmi Ondrejom, Františkom a Jozefom Močkom grófovi Františkovi Estezházimu.⁷ V kanonickej vizitácii zo 17. mája 1755 sa konštatovalo, že škola aj s izbou pre učiteľa-organistu, ktorá stála vedľa fary, bola v mizernom stave. Vizitátor nariadil jej opravu pod pokutou dvojitej ofery. Postarať sa o to mal najmä patrón kostola gróf Karol Esterházi s ostatnými zemepánmi, majiteľmi filiálok v Krtovciach, Vozokanoch a Lipovníku, ktorých chlapi v tom čase navštevovali blatnickú školu. Učiteľ (scholae rector) a organista Štefan Kačkovič dostával za pohreb 12 den. a pohreb so spevom až 25 den. Z kolied a ofier mu stále prislúchala tretina (dve tretiny patrili farárovi). Za spisovanie prosieb a oznámení mu platili 12 den. Od žiakov zo sedliackych rodín dostával týždenne 95 den., okrem toho ešte 10 snopov obilia, voz dreva a z viníc pintu vína. Želiari mu platili po 6 den.⁸

Osvietenské myšlienky o význame vzdelávania, podporované školskou reformou Márie Terézie z roku 1777, nazvanou Ratio educationis, položili základy veľkej premeny školstva. Umožnili vznik škôl s vyučovacím materinským jazykom i vydávanie učebníc. Žiaci sa okrem písania, čítania, počítania učili aj základy hospodárenia. Poddaní dostali zrušením nevoľníctva v roku 1785 slobodu sťahovania a mohli slobodne poslať svoje deti vyučiť sa remeslu alebo študovať do miest. Reformy sa však, napriek podpore pokrokových kňazov, v miestnych podmienkach šírili pomaly. Ich prekážkou bola chudoba a nevzdelanosť. V Blatnici pretrvávali problémy so školskou budovou aj v roku 1780. Bola už takmer v ruinách a zemepáni (Esterházienci, Adam Rajčáni a ani Beréniovci) sa o ňu vôbec nestarali. Byť učiteľa (podobne ako farský dom) bol v lepšom stave. Učiteľ (ludi-magister) Imrich Zatkóci bol zaradený medzi služobníkov farnosti a o svoje príjmy sa delil s organistom. V hre na organe ho nahradil Ján Toman, ktorý bol aj cirkevným dozorcem. V speve na omšiach a pohreboch ho zastupoval Jozef Plevovič. Učiteľ dostával v celej farnosti ročne 64 zl. a 47 den. ročne a patrila mu aj finančná podpora z fondácie Alexandra Balogha. Samozrejme, najviac príjmov mal v Nitrianskej Blatnici (41 zl. a 76 den.), od každého žiaka (3 zl.). Chlapi vo veku do 12 rokov bolo v Blatnici 81 a mládenčov od 13 do 17 rokov 31. Školné z Vozokán a Lipovníka už nedostával, lebo v týchto obciach už boli v tom čase samostatné školy s vlastnými učiteľmi. Učiteľovi a organistovi dávali blatnickí roľníci každoročne obilie z 12 krížov v hodnote 18 zl., ale aj víno za 6

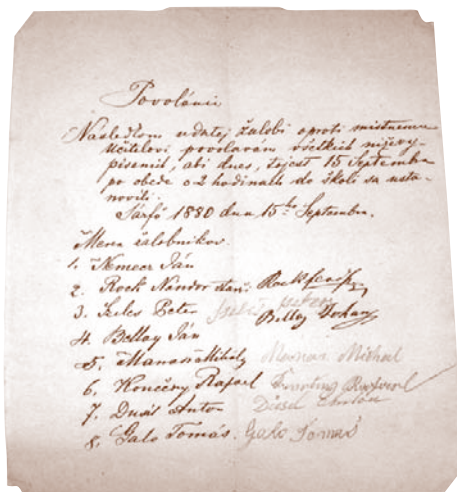
zl. a kapustné hlavy z miestnych záhrad v hodnote 1zl. a 25 den. Od želiarov mal 70 den. Za spev na omšiach a pohreboch dostával 1 zl. 40 den., z ofier 1 zl. a 25 den. a z kolied 60 den. Pečenie hostií bolo ohodnotené na 1 zl. a 75 den. Oproti minulosti sa zvýšil poplatok za notárske práce na 3 zl.⁹ Pomery v blatnickej škole sa nezmenili ani po nástupe nového patróna kostola grófa Pavla Zerdaheliho. Vyplýva to z kanonickej vizitácie z 26. mája 1816. Gróf vynakladal značné prostriedky na prestavbu kaštieľa, nového kostola i fary. Školskú budovu, ktorá vraj ešte

„vyhovovala“, dal však v roku 1815 opraviť a prestavať v klasicistickom slohu. Učiteľom-organistom bol v tom čase syn Imricha Zatkóciho Andrej Zatkóci, charakterizovaný vizitátorom ako muž stredných rokov, v práci snaživý a veľmi zodpovedný. Venoval sa cirkevnému spevu a hre na organe. Zvonil ráno, na poľudnie a večer. Do zvonice musel aj vtedy, keď sa prihnala búrka, lebo zvonenie sa považovalo za ochranu pred bleskom. Za každého žiaka dostával od Blatničanov 25 den. a voz dreva. Ako organista dostal v Blatnici 12 snopov pšenice, v Lipovníku 6 snopov a pol bm obilia a vo Vozokanoch mercu pšenice. Za pohreb dospelého dostal 50 den. a za pohreb dieťaťa 25 den. Z kostolnej ofery na Vianoce mu patrila tretina. Spisovanie jednej žiadosti sa hodnotilo na 35 den. Počet žiakov v blatnickej r. k. škole sa pohyboval od 38 v roku 1842 do 50 žiakov v roku 1848.¹⁰

Po roku 1848 a zrušení poddanstva ostával vzťah k škole a učiteľovi v podstate rovnaký, s tým rozdielom, že sa štátna moc snažila presadiť maďarčinu ako jediný vyučovací jazyk. V miestnych ľudových školách sa tieto snahy nestretali s výrazným úspechom. Rovnako aj v Blatnici ešte i na začiatku 19. storočia uprednostňovali materinský jazyk a latinčinu. Do priečelia čiastočne opravenej školskej budovy vsadili elipsoidnú červenú mramorovú tabuľu s latinským nápisom SCHOLA VERNACULAE - VESTRA DOMUS (voľne preloženým ako miestna ľudová škola – váš domov). V roku 1850 sa vydržovateľmi školy stali obec a veľkostatkár Gustáv Appel. Chlapi a dievčatá ju navštevovali spoločne. Na počet obyvateľov (684, z toho 48 židov), bolo zapísaných iba 51 žiakov (z toho 28 dievčat). Učiteľ-organista, 48-ročný Václav (Vencel) Veronáč, ktorý mal už učiteľskú prípravku, viedol vyučovanie po slovensky. Na svoju obživu dostal štvrtinový sedliacky grunt rolí, lúk, záhrad a vinice. Školský plat mal 22 zl. Za každého žiaka dostával 6 den., peceň chleba v hodnote 6 den. a drevo v polenách po 12 den. Mal v tom čase už aj pomocníka (pomocného učiteľa), ktorému musel

Záznam zo zasadnutia školskej stolice v roku 1879 (R.k.f. NB). Obr. 2

Zvolenie štátozavetelov a školskej stolice kvôli vyriešeniu žaloby na učiteľa v roku 1880 (R.k.f. NB).
Obr. 3

sám platiť 12 zl. Po Václavovi Veronáčovi prevzal blatnickú školu jeho syn Michal Veronáč, ktorý sa hlásil k nemeckej národnosti. Jeho pomocným učiteľom bol Štefan Kríž. Školu v roku 1860 navštevovalo 95 a v roku 1862 88 žiakov z Blatnice a Krtoviec. Do roku 1865 vyučoval učiteľ-organista Ferdinand Rajčáni

s pomocným učiteľom Štefanom Schlesingerom už 120 žiakov. Ich počet potom znova klesol na 85. Vyučovacím jazykom ostávala slovenčina, lebo „ditki sa v recsi naukozdelnej szlovenszkej ucsit budu podla predpisaneho planu“. Učiteľ-organista dostával v Blatnici 34 zl. a 80 den. Chudobné deti platiť nemuseli. Mal nárok aj na tri siahy tvrdého dreva po 4 zl. (spolu za 12 zl.). Ako organista využíval záhradu pri škole (300 štvorcových siah) a od 29 sedliakov dostával po merici raži (29 bm) i kapustné hlavy. Za zvonenie proti búrkam mu gazdovia dávali po snope raži (spolu 2 bm) a štyri siahy tvrdého dobrého dreva. Ďalšie pôžitky mal z fundácie, spievania pašii a z dôchodku. Jeho celkové príjmy presahovali 270 zl. K výdavkom sa započítavalo „kúrenie školskej izby“ tromi siahmi dreva v hodnote 15 zl. Ročný plat mali vybrať richtári z Blatnice a Krtoviec od detí polročne, a to v októbri polovicu a v marci nasledujúceho roku ďalšiu polovicu a odovzdať ho učiteľovi osobne do rúk. Obilie mali ako doteraz vybrať okolo sviatku Povýšenia sv. Kríža (14. septembra) a drevo doviesť do školy a narúbať na polienka.¹¹

Po zavedení maďarčiny ako povinného predmetu reformou nového Ratio educationis Františka II. v roku 1805 pokračoval uhorský snem v roku 1844 v maďarizačných snahách uzákonením maďarčiny ako vyučovacieho jazyka. Ďalšie školské reformy z roku 1861 a 1879 tento trend potvrdili. Školy sa tak mali stať účinnými nástrojmi asimilácie nemaďarských národností. Tieto snahy vyvrcholili v Aponiho školských zákonoch z roku 1907, podľa ktorých mali žiaci už po skončení štvrtého ročníka ovládať maďarský jazyk slovom a písmom. Na úroveň vyučovania dohliadal župný školský inšpektor, ktorý bol povinný raz do roka navštíviť každú školu v župe. V obciach si obecné zastupiteľstvo volilo školské stolice. Na čele

blatnickej školskej stolice bol vždy miestny farár. V roku 1868 bola uzákonená šesťročná povinná školská dochádzka pre všetky deti od 6 do 12 rokov.¹² K tomu sa pridružili aj tri roky nedeľnej školy (opakovacej), proti ktorej už v roku 1865 obyvatelia Blatnice protestovali s odôvodnením, „či už aj v nedelu nemá odpočívať sedlák?“. Blatnický učiteľ Ferdinand Rajčáni preto vypracoval pre učiteľskú poradu radošinského dekanátu, ktorá sa mala uskutočniť 19. septembra 1865 v Hornom Trhovišti, inštrukciu na splnenie nariadenia o nedeľných školách. V prvom rade sa mali rodičia presvedčiť o ich potrebe a posilať do nich svoje deti dobrovoľne. Farári mali nariadenie ešte raz po omši vyhlásiť a „mierne prinútiť“ farníkov k jeho plneniu. Samotní učitelia sa mali aktívnejšie podieľať na propagovaní nedeľných škôl a okrem povinného náboženstva, čítania, písania a počtov pridať „zábavné čítanie, históriu, okrem náboženského spevu aj nevinné veselé piesne svetské používať“. Rodičia potom mali konštatovať: „Dobre je to veru, nech sa len mládež učí, bár by aj nás lepší do školy byly naháňaly, aj nám by sa bola zišla škola nedelná!“. Či sa naozaj podarilo získať podporu rodičov, nevieme. Blatnický richtár mal zistiť množstvo školopovinných detí „a abi takove viskomal a oznamil, abi poradne do školi posilali“. Týkalo sa to najmä detí nových břešov panstva na novozriadenom Alojzovom majeri, postavenom v roku 1875. Napriek odlivu žiakov zo susedných obcí, v ktorých stáli vlastné školy, počet žiakov v Nitrianskej Blatnici vzrástol natoľko, že stará budova už nevyhovovala požiadavkám na vyučovanie. Po zriadení dievčenskej školy ostala pôvodná škola čisto chlapčenskou. Keď sa v roku 1892 zapísalo do školy vyše 100 školopovinných detí z Blatnice a Alojzovho majera, župný úrad v Nitre nariadil obci pristaviť ešte jednu učebňu. Budova bola z pevného materiálu, pokrytá škridlou. Vyučovalo sa však iba v jednej triede, ktorá bola priestraná a svetlá, ale jej zariadenie nebolo dostačujúce. Veľkostatkár Alojz Haase založil školskú základňu na 2000 forintov a z jej úrokov sa nakupovali potrebné knihy, písacie potreby, ale aj potreby pre ručné práce v dievčenskej škole. Krátky čas poslúžila aj na kúpu šiat pre chudobné deti. Školská budova sa rozšírila o dve triedy a jej súčasťou bol aj byt učiteľa-organistu, ktorý mal väčšie rozmery ako byt učiteľky v dievčenskej škole. Okrem dvoch izieb pozostával ešte z kuchyne a komory. V roku 1896 bolo v Blatnici už 130 školopovinných detí. Z toho bolo 110 riadnych a 20 opakujúcich žiakov. Po Ferdinandovi Rajčaním nastúpil na blatnickú školu v roku 1869 Ferdinand Rock. Narodil sa 31. januára 1836 v Chtelnici a štúdiá absolvoval v roku 1854 v Nových Zámkoch. Poberal kantorský plat 397 forintov a 40 grajciarov. Bol aj členom obecného zastupiteľstva

a overovateľom zápisníc. Po konkurze v decembri 1879 ho na krátke obdobie nahradil Tomáš Lőrinczy, ktorý bol na škole už od 1. novembra dočasným učiteľom. Odchod Ferdinanda Rocka zo školy sprevádzali viaceré problémy a žaloby ešte aj v roku 1880. Zadržoval kľúče od stromkovej škôlky a hudobné nástroje „muzikálnej bandy“ (ako nazývali hudobný orchester, ktorý účinkoval najmä pri procesiách) schovával v byte organistu. Keďže hudobné nástroje zakúpili aj obyvatelia obce a hudobníci sa schádzali a nacvičovali s povolením školskej stolice, stretlo sa jeho počínanie v Blatnici s nevôľou.¹³ Na začiatku 20. storočia už blatníckym žiakom dve učebne nestačili. O stavbe novej školy aj s učiteľským bytom rokovala r. k. školská stolica v Blatnici 6. septembra 1908 a dokonca vyčlenila na ňu 12 000 korún. Zrealizovať sa ju podarilo až v prvej polovici 20. storočia. Naliehavo vyvstala potreba tretej učebne. Obec však na jej zriadenie nemala finančné prostriedky, preto prijala ponuku veľkostatkára Kurta Leonhardiho, ktorý dal na vlastné náklady postaviť tretiu učebňu pri dievčenskej škole Pri rybníku. Obec mu za to potvrdila poľovné právo v obecnom chotári. V novej, tretej učebni sa začalo vyučovať v roku 1913. Prvým učiteľom v nej bol Jozef Vincenci. Počas prvej svetovej vojny sa zhoršila dochádzka do školy, lebo otovia rodín narukovali a hospodárstva boli odkázané aj na prácu detí. Malo to negatívny dosah i na výsledky vyučovacieho procesu. Namiesto učiteľov, ktorí museli narukovať, učili náhradné učiteľky. Učiteľia Jozef Vincenci a po ňom aj Jozef Oravec padli vo vojne.¹⁴

Dievčenská škola

Škola mala v tom čase významnú mecénku, dcéru podnikateľa Alojza Haaseho Máriu, manželku Kurta Leonhardiho. Ponúkla obci zriadenie dievčenskej školy na vlastnom pozemku a jej vydržovanie, pokiaľ bude vlastníčkou blatníckeho veľkostatku. Svoj zámer uskutočnila a z bývalej budovy ovčiarne dala prestavať jednu učebňu pre dievčenskú školu. Podlhovastá budova mala steny z pevného materiálu a jej strechu pokrýval šindeľ. Učebňu spájala chodba s bytom učiteľky, ktorý pozostával z dvoch izieb. Dievčenskú školu slávnostne otvorili 2. októbra 1893. Aby obec nežiadala od žiačok školné, poskytla grófka 300 ft na plat učiteľky a 16 kubíkov dreva, ktoré jej doviezli i porúbali.¹⁵ Školu spravovala r. k. cirkev a predsedom školskej stolice bol vždy miestny farár. Do roku 1918 sa v dievčenskej škole vystriedalo päť učiteľiek. Gizela Šefčičová v nej vyučovala jeden školský rok. Po nej nastúpila Žofia Šuchová, ktorá sa narodila 14. apríla 1871 vo Veľkých Ripňanoch. Dostávala plat 340 ft. Ďalšími učiteľkami boli Margita

Mikovíniová a Magdaléna Turóciová.¹⁶

Učiteľia do roku 1918

Pustovníci - učelia

Gyalokai	1716
Ján Viktor Zimáni	1764 - 1804

Učelia r. k. školy

Ján Molitoris	1690
Juraj Jozef Žilka	1730
Štefan Kačkovič	1755
Imrich Zatkoci (Zatkocsy)	1780
Andrej Zatkóci	1816
Vencel (Václav) Veronáč	1850
Michal Veronáč	1852
Štefan Kríž, pomocný učiteľ	1860
Ferdinand Rajčáni	1864
Štefan Schlesinger, pomocný učiteľ	1865
Ferdinand Rock	1869 - 1879, 1880 - 1908
Tomáš Lőrinczy	1879
Jozef Vincenci	1913 - 1918
Jozef Oravec	1918

Učiteľky dievčenskej školy

Gizela Šefčičová	1893 - 1894
Žofia Šuchová	1894 - 1903
Margita Mikovíniová	1903 - 1908
Magdaléna Turóciová	1908 - 1918

Pramene a literatúra

- Magyarország vármegyei és városai. Nyitra vármegye. Budapest 1898, s. 83.
- Matrika z roku 1804 sa nezachovala. Posledného pustovníka, ktorého meno nepoznáme, údajne vyhnal z pustovne blatnícky zemepán gróf Viktor Zerdaheli. Podľa povesti pustovník grófa preklíal, aby nikdy nemal pokoj a raz a jeho vyhnali. Viktor Zerdaheli naozaj prišiel o celý svoj majetok a ako žobrák zomrel v stajni svojho bývalého majera. UHLÁR, Vlado - STANČEK, Pavol. Nitrianska Blatnica. Topoľčany 1985, s. 14.
- Ministerstvo vnútra SR. Slovenský národný archív v Bratislave (SNA). Filmotéka. II. B. 1498. Kanonická vizitácia z 8. júna 1780; UHLÁR, Vlado - STANČEK, Pavol, c. d., s. 54 a s. 64.
- Žiaci z Krtoviec pravdepodobne navštevovali školu v Nitrianskej Strede, deti z Lužian zasa chodili do Obsoloviec. PAULINY, Ladislav. Dejepis superintendentcie nitrianskej. Zväzok IV. V Jaseňovej 1894, s. 139, 166.
- PÁZMÁNY, Péter. Strigonium antiquum. 3. Budapest 1994, s. 144. Kanonická vizitácia z roku 1630.
- SNA. Esterházi – csesznecká línia. Fasc. 88. Odpis vizitácie z roku 1690.
- Tamže. Fasc. 88, No 29, List z 5. januára 1730.
- UHLÁR, Vlado - STANČEK, Pavol, c. d., s. 53 – 54. Vizitácia z roku 1755 sa na r. k. fare v Nitrianskej Blatnici nezachovala; Univerzitná knižnica v Bratislave. Odd. rukopisov, MS 1 000. Visitatio supremi comitis incl. comitatus Nitriensis. Anno 1778/79. Obdokovský (Bodocký) okres, s. 45 – 46, č. 70.
- DÁNYI, Dezső-DÁVID, Zoltán. Az első Magyarországi népszámlálás 1784-1787. Budapest 1960, č. 97, s. 112-113, Sárfa, č. obce 335; SNA. Filmotéka. II. B. 1498. Kanonická vizitácia z 8. júna 1780.
- Rímskokatolícka farnosť v Nitrianskej Blatnici (R. k. f. NB); Schematizmus venerabilis cleri archidioecesis Strigoniensis pro anno 1842, s. 224; tamže. 1848, s. 159.
- Tamže. 1860, s. 203; Tamže. 1862, s. 211; Tamže. 1865, s. 253; UHLÁR, Vlado - STANČEK, Pavol, c. d., s. 55 – 56.
- Zákonné články XXXVIII/1868; VI a XXVIII/1876.
- R. k. f. NB; KOMLÓSSY, Ferencz. Az Esztergom főegyházmegyei római katolikus iskolák története. Esztergom 1896, s. 282 – 283. Za preklad patrí naša vďaka Eve Michlíkovej; Ministerstvo vnútra SR. Státny archív v Nitre, pobočka Topoľčany (ŠAN-PTO). ONÚ v Radošine. Zápisnice obecného zastupiteľstva 1903 – 1905.
- R. k. farnosť v Nitrianskej Blatnici; UHLÁR, Vlado - STANČEK, Pavol, c. d., s. 57, 131.
- KOMLÓSSY, Ferencz, c. d., s. 283.
- Tamže, s. 283; UHLÁR, Vlado - STANČEK, Pavol, c. d., s. 56; Schematizmus venerabilis cleri archidioecesis Strigoniensis pro anno 1894, s. 24.